

SEMENOVA K. D. FEATURES OF RISKS' ANALYSIS IN THE TOURISM ACTIVITY

Семенова К. Д.

к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

Туризм у сучасному світі є потужною індустрією і відіграє ключову роль в економіці багатьох країн. Унаслідок швидких темпів розвитку його вважають економічним феноменом століття. Однак бурхливий розвиток туризму, особливо міжнародного, його поширення практично в усіх регіонах земної кулі загострює проблему безпеки туристів та ризиків діяльності підприємств туристичної галузі. Це, у свою чергу, призводить до необхідності вивчення ризиків.

Проблеми оцінки та управління ризиками в туристичній галузі на сьогодні є недостатньо вивченими і розробленими. В економічній літературі навіть немає єдиного погляду на визначення поняття ризику, для ідентифікації ризиків пропонуються різні їх класифікації.

Пропонуємо наступне визначення ризику туристичної діяльності: це ймовірність втрати туристичним підприємством частини своїх ресурсів, недоотримання доходів або появи додаткових витрат унаслідок невизначеності зовнішнього та внутрішнього середовища, а також унаслідок того, що розроблене управлінське рішення не було реалізованим або під час його розробки були здійснені помилки та прорахунки.

У науковій літературі під час аналізу ризиків туристичної діяльності багато уваги приділяється загальним питанням ризикології, зокрема класифікаціям ризиків за різними ознаками, загальним методам ризик-менеджменту тощо. Однак недостатньо уваги приділяється вивченню особливостей формування та прояву ризиків саме в туристичній галузі, факторів, що на них впливають, специфічних методів управління такими ризиками.

Пропонуємо в міжнародній туристичній діяльності виділяти наступні фактори ризиків:

- загальний економічний стан як у країні проживання туриста, так і в країні (країнах) відпочинку;

- політична ситуація в країні (країнах) відпочинку туриста;
- природно-екологічна ситуація в країні (країнах) відпочинку туриста;
- рівень виконання зобов'язань контрагентами, які приймають участь у створенні туристичного продукту (екскурсійні бюро, перевізники, підприємства гостинності, страхові компанії та ін.);
- сезонний характер попиту на туристичні послуги тощо.

У практичній діяльності питанням виявлення та управління ризиками в сучасних складних економічних та політичних умовах великі туристичні фірми стали приділяти більше уваги, оскільки відомі методи підвищення ефективності їх діяльності виявилися вичерпаними, а кількість і сфери прояву ризиків все більше зростають. Для управління ризиками на рівні підприємства туристичної галузі вважаємо за доцільне включення в бізнес-план окремого розділу "Управління ризиками", який повинен містити перелік різних попереджувальних заходів щодо запобігання форс-мажорних та інших негативних обставин, пов'язаних з ризиками. При цьому на перший план повинні виходити стосунки між суб'єктом підприємництва і його клієнтами, а вже далі – з кредиторами, конкурентами, контрагентами.